

به نام خدا

دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه

نیمسال تحصیلی

عنوان درس:	رشته و مقطع تحصیلی:	محل برگزاری:	زمان و محل برگزاری:
پرستاری بزرگسالان/ سالمندان (۱); پرستاری بیماری های ارتوپدی			از لغایت
میزان واحد: ۱.۲	عنوان دروس پیشنهادی و هم‌نیاز: تشریح، فیزیولوژی، بیوشیمی، میکروب شناسی، انگل شناسی، تغذیه و تغذیه درمانی و مفاهیم پایه پرستاری	مسول درس: خانم محمدیان	

هدف کلی درس: در این درس دانشجو با اختلالات سیستم عضلانی- اسکلتی آشنا شده و مراقبت های پرستاری از بیمار دچار شکستگی، تحت ترکشن و اعمال جراحی ارتوپدی را می آموزد تا در محیط های کارآموزی به کار بندد. همچنین نحوه بر خورد و آموزش به بیمار دچار آمپوتاسیون عضو، اختلالات متابولیک و عفونی استخوان و انواع سرطان استخوان را فرا می گیرد تا با بیمار و خانواده او جهت سازگاری با بیماری از پیشگیری تا نوتوانی همراهی نماید.

منابع اصلی درس:

- 1-Cheever, K.H. Hinkel, K.H. Brunner and Suddarth's Text book of Medical Surgical Nursing. (13th ed.). Philadelphia: Lippincott Williams and Wilkins;2014
- 2- Black , H.M. Hawks, J.H. & Keen, A.M; Medical Surgical Nursing: Clinical Management for Positive Outcomes. (8th ed.). St Louis, MO: Saunders; 2009.
- 3- Phipps, W.J. Sands, J.K. Marek, J.F . Medical - Surgical Nursing. (8th ed) . Philadelphia : Mosby Inc ; 2009
- ۴- هینکل، جانیس. ال. چیویر اچ کری. پرستاری داخلی- جراحی برونر و سودارث (ارتوپدی). (۱۳۹۳). (ترجمه: فریبا نصیری زیبا). تهران: نشر جامعه نگر. (تاریخ اولین انتشار اثر ۲۰۱۴).
- ۵- هینکل، جانیس. ال. چیویر اچ کری. پرستاری داخلی و جراحی برونر و سودارث (ارتوپدی). (۱۳۹۳). (ترجمه: میترا زندی). تهران: نشر اندیشه رفیع. (تاریخ اولین انتشار اثر ۲۰۱۴).
- ۶- بلک، اچ. ام. هوکس، جی، اچ و کین، ای، ام. اصول پرستاری داخلی و جراحی (ارتوپدی). (۱۳۹۰). (ترجمه: فریبا بلورچی فرد). تهران: انتشارات جامعه نگر- سالمی. (تاریخ اولین انتشار اثر ۲۰۰۹).
- ۷- هینکل، جانیس. ال. چیویر اچ کری. پرستاری داخلی- جراحی برونر و سودارث (ایمنولوژی; ایمنی، ایدز، آرژزی، روماتولوژی). (۱۳۹۳). (ترجمه: فروزان آتش زاده شوریده). تهران: نشر جامعه نگر. (تاریخ اولین انتشار اثر ۲۰۱۴).

جدول طرح دوره

شماره جلسه	عنوان جلسه	روش تدریس	مدرس
۱	مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم عضلانی اسکلتی بررسی، معاینات فیزیکی و ارزیابی تشخیصی سیستم عضلانی اسکلتی	سخنرانی، پرسش و پاسخ و نمایش فیلم	
۲	آشنایی با روش های فیکساسیون شکستگی ها مراقبت از مبتلایان به اختلالات عضلانی- اسکلتی انواع شکستگی ها	سخنرانی، پرسش و پاسخ و نمایش فیلم	
۳	انواع شکستگی های ناحیه ای پرستاری از بیمار تحت اعمال جراحی ارتوپدی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	
۴	جراحی های استخوان و مراقبت های پرستاری مربوطه آمپوتاسیون عضو و مراقبت های پرستاری مربوط	سخنرانی، پرسش و پاسخ و نمایش فیلم	
۵	انواع دفورمیتی و بیماری های اندام فوقانی انواع دفورمیتی و بیماری های اندام تحتانی بیماری های ورزشی ارتوپدی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	
۶	ادامه بیماری های ورزشی ارتوپدی کمردرد و انواع آن	سخنرانی، پرسش و پاسخ	
۷	بیماری های متابولیک استخوان و مراقبت های پرستاری مربوط (استئوپروز، استئومالاسی، پاژه، نقرص و آرتريت نقرصی)	سخنرانی، پرسش و پاسخ	
۸	بیماری های عفونی استخوان و مراقبت های پرستاری مربوط (استئومیلیت، آرتريت عفونی، سل استخوان، مفاصل و ستون فقرات)	سخنرانی، پرسش و پاسخ	
۹	سرطان های استخوان و مراقبت های پرستاری مربوط	سخنرانی، پرسش و پاسخ	
۱۰	بیماری های روماتیسمی و بافت همبند (آرتريت روماتوئید، استئوآرتريت، اسپوندیلیت انکیلوزان، لوپوس اریتماتو سیستمیک، اسکلرودرمی)	سخنرانی، پرسش و پاسخ	

نحوه ارزشیابی : روش برگزاری امتحانات و فرمت آزمون ها: سوالات چهار گزینه ای و تشریحی
 *** ارزشیابی پرستاری ارتوپدی ۸ نمره از کل ۲۰ نمره پرستاری بزرگسالان/ سالمندان (۱) می باشد.

ردیف	شرح فعالیت	نمره
۱	حضور منظم و شرکت فعال در کلاس	۰.۵
۲	آزمون های تکوینی (کوئیز)/پرسش و پاسخ	۱
۳	ترجمه مقالات روز مرتبط با موضوع	۲
۴	آزمون تراکمی (امتحان پایان ترم)	۱۶.۵
۵	جمع	۲۰

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس: پرستاری ارتوپدی

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف اختصاصی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه رفتاری	حیطه (شناختی، عاطفی، روانی- حرکتی)	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی
۱		۱- مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم عضلانی اسکلتی ۲- بررسی، معاینات فیزیکی و ارزیابی تشخیصی سیستم عضلانی اسکلتی	دانشجو پس از پایان درس قادر باشد: ۱- ساختمان و عملکرد سیستم عضلانی اسکلتی را توضیح دهد. ۲- فرایند ترمیم استخوانی را در ۳ مرحله شرح دهد. ۳- انواع مفاصل و عملکرد آن ها را بشناسد. ۴- تفاوت تاندون و لیگامنت را بداند. ۵- انواع حرکات بدن توسط انقباض عضلات را نشان دهد. ۶- در مورد اهمیت ارزیابی سیستم عضلانی- اسکلتی بحث کند. ۷- یک نمونه شرح حال از بیمار مبتلا به اختلالات اسکلتی تدوین نماید. ۸- معاینات فیزیکی مخصوص سیستم عضلانی- اسکلتی را بشناسد. ۹- آزمون های تشخیصی سیستم عضلانی- اسکلتی را بشناسد. ۱۰- مراقبت های قبل و بعد از آزمون های تشخیصی را بداند.	شناختی (۲) شناختی (۲) شناختی (۱) شناختی (۱) شناختی (۲) شناختی (۶) شناختی (۵) شناختی (۱) شناختی (۱) شناختی (۱)	- سخنرانی - پرسش و پاسخ - بحث گروهی - نمایش فیلم	ویدئو پرژکتور و لب تاپ (Powerpoint) استفاده از مازیک و وایت برد

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف اختصاصی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه رفتاری	حیطه (شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی)	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی
۲		<p>۱- آشنایی با روش های فیکساسیون شکستگی ها</p> <p>۲- مراقبت از مبتلایان به اختلالات عضلانی-اسکلتی</p> <p>۳- انواع شکستگی</p>	<p>دانشجو پس از پایان درس قادر باشد:</p> <p>۱- آموزش های پیشگیری و بهداشتی لازم را برای بیمار دارای قالب گچ یا اسپلنت را تدوین نماید.</p> <p>۲- تدابیر پرستاری از بیمار دارای قالب گچ یا اسپلنت را بیان کند.</p> <p>۳- انواع تراکشن و اصول تراکشن موثر را توضیح دهد.</p> <p>۴- تدابیر پرستاری از بیمار تحت تراکشن را توضیح دهد.</p> <p>۵- روش های درمان جا اندازی و پی حرکت کردن شکستگی و درمان آن را بیان کند.</p> <p>۶- کوفتگی، کشیدگی عضله، پیچ خوردگی و در رفتگی مفصل را از یکدیگر تمیز دهد.</p> <p>۷- انواع شکستگی ها را طبقه بندی کند.</p> <p>۸- روش های اورژانس درمان انواع شکستگی ها را به خاطر آورد.</p> <p>۹- عوارض مهم هر یک از انواع شکستگی ها را نام برد.</p>	<p>شناختی (۵)</p> <p>شناختی (۱)</p> <p>شناختی (۲)</p> <p>شناختی (۲)</p> <p>شناختی (۱)</p> <p>شناختی (۴)</p> <p>شناختی (۵)</p> <p>شناختی (۱)</p> <p>شناختی (۱)</p>	<p>- سخنرانی</p> <p>- پرسش و پاسخ</p> <p>- بحث گروهی</p> <p>- نمایش فیلم</p>	<p>ویدئو پرژکتور و لب تاپ</p> <p>(Powerpoint)</p> <p>استفاده از مازیک و وایت برد</p> <p>مولاژ</p>

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف اختصاصی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه رفتاری	حیطه (شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی)	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی
۲		<p>۱- عوارض شکستگی</p> <p>۲- انواع شکستگی های ناحیه ای</p> <p>۳- پرستاری از بیمار تحت اعمال جراحی ارتوپدی</p>	<p>دانشجو پس از پایان درس قادر باشد:</p> <p>۱- عوارض مهم هر یک از انواع شکستگی ها را نام ببرد.</p> <p>۲- روش های درمان و پیشگیری از عوارض زودرس و تاخیری در شکستگی ها را توضیح دهد.</p> <p>۳- لزوم اقدامات و نوتوانی برای بیمار مبتلا به شکستگی اندام فوقانی را شرح دهد.</p> <p>۴- لزوم اقدامات و نوتوانی برای بیمار مبتلا به شکستگی اندام تحتانی را شرح دهد.</p>	<p>شناختی (۱)</p> <p>شناختی (۲)</p> <p>شناختی (۲)</p> <p>شناختی (۲)</p>	<p>- سخنرانی</p> <p>- پرسش و پاسخ</p> <p>- بحث گروهی</p>	<p>ویدئو پرژکتور و لب تاپ</p> <p>(Powerpoint)</p> <p>استفاده از مازیک و وایت برد</p>
۴		<p>۱- جراحی های استخوان و مراقبت های پرستاری مربوطه</p> <p>۲- آمپوتاسیون عضو و مراقبت های پرستاری مربوط</p>	<p>دانشجو پس از پایان درس قادر باشد:</p> <p>۱- نیاز های پرستاری بیمار قبل، حین و پس از جراحی تعویض مفصل (ران و زانو) را شرح داده و با یکدیگر مقایسه نماید.</p> <p>۲- از فرایند پرستاری به عنوان چهارچوبی برای بیمار تحت جراحی ارتوپدی استفاده نماید.</p> <p>۳- درباره آموزش به بیمار دچار قطع عضو توضیح دهد.</p> <p>۴- از فرایند پرستاری به عنوان چهارچوبی برای مراقبت از بیمار دچار آمپوتاسیون عضو استفاده نماید.</p>	<p>شناختی (۴)</p> <p>شناختی (۵)</p> <p>شناختی (۲)</p> <p>شناختی (۵)</p>	<p>- سخنرانی</p> <p>- پرسش و پاسخ</p> <p>- بحث گروهی</p> <p>- نمایش فیلم</p>	<p>ویدئو پرژکتور و لب تاپ</p> <p>(Powerpoint)</p> <p>استفاده از مازیک و وایت برد</p>

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف اختصاصی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه رفتاری	حیطه (شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی)	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی
۵		<p>۱- انواع دفورمیتی و بیماری های اندام فوقانی</p> <p>۲- انواع دفورمیتی و بیماری های اندام تحتانی</p> <p>۳- بیماری های ورزشی ارتوپدی</p>	<p>دانشجو پس از پایان درس قادر باشد:</p> <p>۱- انواع بیماری های اندام فوقانی را بشناسد</p> <p>۲- نحوه مراقبت از بیمار تحت جراحی دست را توضیح دهد.</p> <p>۳- بیماری های اندام تحتانی را بشناسد</p> <p>۴- نحوه مراقبت از بیمار تحت جراحی پا را توضیح دهد.</p> <p>۵- صدمات ورزشی، علایم و نشانه ها و درمان آن ها را شناسایی کند.</p>	<p>شناختی (۱)</p> <p>شناختی (۲)</p> <p>شناختی (۱)</p> <p>شناختی (۲)</p> <p>شناختی (۱)</p>	<p>- سخنرانی</p> <p>- پرسش و پاسخ</p> <p>- بحث گروهی</p>	<p>ویدئو پرژکتور و لب تاپ</p> <p>(Powerpoint)</p> <p>استفاده از مازیک و وایت برد</p>
۶		<p>۱- ادامه بیماری های ورزشی ارتوپدی</p> <p>۲- کمردرد و انواع آن</p>	<p>دانشجو پس از پایان درس قادر باشد:</p> <p>۱- آموزش های لازم به بیمار مبتلا به کمردرد را شرح دهد.</p> <p>۲- تدابیر پرستاری نوتوانی از بیمار دچار کمردرد را بیان کند.</p> <p>۳- نحوه صحیح ایستادن، نشستن و بلند کردن اشیاء را نشان دهد</p>	<p>شناختی (۲)</p> <p>شناختی (۱)</p> <p>شناختی (۳)</p>	<p>- سخنرانی</p> <p>- پرسش و پاسخ</p> <p>- بحث گروهی</p>	<p>ویدئو پرژکتور و لب تاپ</p> <p>(Powerpoint)</p> <p>استفاده از مازیک و وایت برد</p>

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف اختصاصی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه رفتاری	حیطه (شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی)	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی
V		۱- بیماری های متابولیک استخوان و مراقبت های پرستاری مربوط	دانشجو پس از پایان درس قادر باشد: ۱- پاتوفیزیولوژی، پاتوژنز و درمان بیماری استئوپروز را توضیح دهد. ۲- از فرایند پرستاری به عنوان چهارچوبی برای درمان بیماران مبتلا به استئوپروز استفاده نماید. ۳- بیماری استئومالاسی را با بیماری استئوپروز مقایسه نماید. ۴- علل استئومالاسی و روش های درمان آن را بشناسد. ۵- بیماری پاژه را تعریف نماید. ۶- نحوه درمان دارویی پاژه را شرح دهد. ۷- بیماری نقرص را توضیح دهد.	شناختی (۲) شناختی (۵) شناختی (۴) شناختی (۱) شناختی (۱) شناختی (۲) شناختی (۲)	- سخنرانی - پرسش و پاسخ - بحث گروهی	ویدئو پرژکتور و لب تاپ (Powerpoint) استفاده از مازیک و وایت برد
۸		۱- بیماری های عفونی استخوان و مراقبت های پرستاری مربوط	دانشجو پس از پایان درس قادر باشد: ۱- استئومیلیت را بشناسد. ۲- علل، علایم و درمان استئومیلیت را بشناسد. ۳- آرتريت عفونی و آرتريت جوانان را با هم مقایسه نماید. ۴- از فرایند پرستاری به عنوان چهارچوبی برای درمان بیماران مبتلا به استئومیلیت استفاده نماید. ۵- سل استخوان و مفاصل را بشناسد. ۶- علایم سل صستون فقرات را نام ببرد.	شناختی (۱) شناختی (۲) شناختی (۴) شناختی (۵) شناختی (۱) شناختی (۱)	- سخنرانی - پرسش و پاسخ - بحث گروهی	ویدئو پرژکتور و لب تاپ (Powerpoint) استفاده از مازیک و وایت برد

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف اختصاصی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه رفتاری	حیطه (شناختی، عاطفی، روانی-حرکتی)	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی
۹		۱- سرطان های استخوان و مراقبت های پرستاری مربوط	دانشجو پس از پایان درس قادر باشد: ۱- انواع تومورهای استخوانی را نام ببرد. ۲- تدابیر پرستاری از بیماران مبتلا به تومور استخوانی را توضیح دهد.	شناختی (۱) شناختی (۲)	- سخنرانی - پرسش و پاسخ - بحث - گروهی	ویدئو پرژکتور و لب تاپ (Powerpoint) استفاده از مازیک و وایت برد
۱۰		۱- بیماری های روماتیسمی و بافت همبند	دانشجو پس از پایان درس قادر باشد: ۱. بیماری آرتریت روماتوئید را با استئوآرتریت مقایسه کند ۲. نحوه درمان و مراقبت از بیمار مبتلا به استئوآرتریت و آرتریت روماتوئید را با هم مقایسه کند. ۳. بیماری آرتریت جوانان و انواع آن را توضیح دهد. ۴. بیماری لوپوس اریتماتو سیستمیک را توضیح دهد. ۵. علایم بیماری اسپوندیلیت انکیلوزان را نام ببرد.	شناختی (۴) شناختی (۴) شناختی (۲) شناختی (۲) شناختی (۱)	- سخنرانی - پرسش و پاسخ - بحث - گروهی	ویدئو پرژکتور و لب تاپ (Powerpoint) استفاده از مازیک و وایت برد